

DE NASJONALE FORSKNINGSETISKE KOMITEENE
Kongens gate 14
0153 OSLO

Innspill til Skjelettutvalget fra Norges arktiske universitetsmuseum

Vi viser til brev av 01.11.2021 fra De nasjonale forskningsetiske komiteene ved Skjelettutvalget der vi ble invitert til å gi innspill til revidert versjon av *Forskningsetisk veileder for forskning på menneskelige levninger (2013)* innen 01.02.2022.

Norges arktiske universitetsmuseum (UM) er et av fem nasjonale forvaltningsmuseer som har delegert myndighet innenfor kulturminneforvaltningen, og vi dekker alle kommunene nord for Rana. UM forvalter automatisk fredet materiale og gjenstander bl.a. fremkommet ved arkeologiske undersøkelser. Museet har også forvaltningsansvar for humant skjelettmateriale som er både er magasinert ved universitetsmuseets og ved Anatomisk Institutt, IMB, UiO, definert som statens eiendom jf. Kulturminnelovens 12 første ledd.

UM ønsker velkommen en invitasjon til medvirkning i revisjonen av denne veilederen, og vi vil særlig kommentere del B: Analyser, resultater og repatriering», Punkt 8 Destruksjon og etterprøvbarehet og Punkt 9 Datahåndtering:

I mange tilfeller er det store problemer knyttet til etterprøvbarehet i forbindelse med analyser. Mange av de «nye» naturvitenskapelige analysemetodene er destruktive i sin karakter og det vil i mange tilfeller ikke være ønskelig eller mulig å hente ut mer analysemateriale for å etterprøve resultatene. I de tilfeller hvor det finnes ubrukt restmateriale fra en analyse har museene rutinemessig krevd dette tilbakeført. Ved f.eks. DNA analyser er dette komplisert da oppbevaring av slike prøver krever fasiliteter mange ikke har. Konsekvensen har blitt at restmateriale fra slike analyser blir oppbevart ved det laboratorium som foretar analysene, noe som medfører at forvaltningsmuseet ikke kan skjytte sitt forvaltningsansvar.

Universitetene er generelt opptatt av tilgjengeliggjøring av forskningsdata, og vi tenker at en allmenn tilgang til analysedata vil kunne minske presset på samlingene fra forskere som ønsker å foreta destruktive analyser. Når det gjelder datasett fra DNA analyser så er disse så store og av en slik karakter at dette ikke er noe som kan håndteres av det enkelte museum. Allerede brukes internasjonale databaser for dette (eks. European Nucleotide Archive (ENA)) av mange fagmiljøer og forskere kan f.eks. oppmuntres til i publikasjoner å legge ut lenker til dataene.

Vi synes ellers at den nye veilederen vil fungere bedre og klargjør Skjelettutvalgets rådgivende rolle, og museet er tilfreds med vektleggingen av funnenes kontekst.

Vennlig hilsen

Geir Rudolfsen
Instituttleder
–
Geir.rudolfsen@uit.no
77646881

Ingrid Sommerseth
forsker
–
ingrid.sommerseth@uit.no
77 62 07 99

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur